

[Hans Hedtoft.]

paa det principielle Ønske om Norden som et fælles Arbejdsmarked, som det nordiske Socialministermøde her i Byen forrige Sommer enedes om, og den til to nordiske Lande begrænsede Konvention, som vi her skal behandle. Samtidig med at jeg siger dette, maa jeg tilføje, at jeg udmærket forstaar de Betæneligheder, der særlig fra Norges og Finlands Side har maattet gøre sig gældende ved at gaa ind i en Ordning paa nuværende Tidspunkt, hvor man kan paaregne, at en friere Bevægelighed af Arbejdskraften vilde føre til en unormal stor Afgang af Arbejdskraft fra disse Lande til Sverige paa Grund af dette Lands rigeligere Forsyning med efterspurgte Fornødenheder. Det er mit Haab, at den nu foreliggende Konvention inden alt for længe maa kunne udvides til ogsaa at omfatte de øvrige nordiske Lande, og jeg tror, at det kan siges, at allerede den nu foreliggende Ordning i Virkeligheden aabner vide Perspektiver for et øget Samarbejde i Norden paa de Omraader, der her er Tale om.

Konventionens Formaal maa være at skabe Muligheder for en lettere Bevægelighed af Arbejderbefolkningen Landene imellem. Jeg anser dette for ønskeligt, ikke blot fordi jeg mener, at det maa være et Frihedsgode af stor Betydning for den brede Befolkning, ikke mindst for Ungdommen, at kunne søge Arbejde inden for det videst mulige Omraade, men ogsaa fordi frie Bevægelsesmuligheder styrker den Samhørighed mellem de nordiske Lande, som først og fremmest maa hvile paa et gensidigt Kendskab til hinanden.

Vi kunde vel alle være enige om at have det Ønske, at de Tilstande, der desværre ophørte i 1918, kunde vende tilbage, hvor det var, jeg havde nær sagt Sædvane, at den unge udlærte Haandværkssvend kunde „valse“, som det hed, hele Europa over og paa sin Vandrefærd stifte Bekendtskab med fremmede Lande og andre Landes Industrier, personlig blive beriget, uddannelsesmæssigt blive styrket, hente Inspiration og saaledes bidrage til en Højnelse baade af sig selv og af det Fag, som han var beskæftiget ved. Desværre standsedes alt dette brutalt efter den forrige Verdenskrigs Afslutning, og siden da har Udviklingen paa dette Omraade til stor Skade bl. a. for Haandværkerstanden og for Arbejderne, der gik paa Valsen tidligere, staaet stille. Jeg synes, det maa være et Ønske, vi alle sammen har, at opnaa Frihed paa disse Omraader igen, og det er helt naturligt, at der nu gøres en Indsats for i det mindste inden for de nor-

diske Lande at tilvejebringe større Bevægelsesfrihed, end der hidtil har været. Jeg lægger ganske særlig Vægt paa Konventionens Artikel 5, hvori det bestemmes, at der i de kontraherende Lande ikke udkræves Arbejdstilladelse, for saa vidt angaar disse Landes Statsborgere, ligesom jeg vil mene, at det i Henhold til Konventionen nedsatte Fællesudvalg, som skal følge Bevægelserne paa Arbejdsmarkedet i de andre Lande, samt det staaende Udvalg vedrørende de nordiske Landes Sociallovgivning vil kunne faa stor Betydning, idet man her lægger Spiren til et Samarbejde paa Omraader, hvor fremtidig Udbygning og Udvikling vil kunne finde Sted.

Jeg vil imidlertid understrege, at den stærke, jeg kan kalde det restriktive Tendens, som allerede inden Konventionens Vedtagelse er kommet til Udtryk ved, at den danske offentlige Arbejdsanvisning i Foraaret helt ophørte med at medvirke til at formidle Overførsel af dansk Arbejdskraft til Sverige, ikke bør fortsættes en Dag længere, end det er strengt nødvendigt. Nogen stor praktisk Betydning har Ophøret af Anvisningen ganske vist ikke, idet man jo uhindret kan tage over Sundet og søge Arbejde, men der ligger i den siden Foraaret førte Politik paa dette Omraade en Tendens, som — det indrømmer jeg — kan forsvares i en Overgangsperiode, men som ikke paa nogen Maade bør raade, naar man kommer ind i normale Forhold igen.

Jeg har understreget dette sidste for at præcisere, at Hovedformaalet med Konventionen ikke maa være at lægge Vanskeligheder i Vejen for den frie Bevægelighed, men inden for rimelige og planmæssige Rammer at lette Arbejdskraftens Bevægelighed.

Jeg skal med disse Ord paa mit Partis Vegne anbefale Forslaget til Rigsdagsbeslutning.

Juul: Jeg kan paa mit Partis Vegne udtale en Anerkendelse af det Stykke praktiske nordiske Samarbejde, som indledes med Oprettelsen af den Konvention om Formidling af Arbejdskraft mellem Sverige og Danmark, som nu er til Behandling her i Tinget. Selv om Formidlingen af Arbejdskraft fra det ene Land til det andet ikke vil kunne ske i større Udstrækning i Øjeblikket, fordi Arbejdskraften er fuldt beskæftiget i Hjemlandet, kan Forholdet godt ændres i Tidens Løb, saa den Aftale, der her er truffet, kan faa en Del praktisk Betydning i Fremtiden. Men uden om den offentlige Arbejdsanvisning vil der jo kunne foregaa en Ud-